

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת פקודי

אור

מידת התמימות

שמות (פרשת פקודי) פרק לט פסוק (א) ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה יקוק אתימשה:

שאלות:

א. שואלים חז"ל במדרש מדוע נכתב שמונה עשרה פעמים כאשר צוה השם למשה ובפרט שעל כל בגד ובגד חוזרת התורה לכתוב כאשר צוה השם את משה, מדוע לא הסתפקה בפעם אחת על הכל? והנה נאמר בזה כמה תירוצים במדרש 1. ביאר על פי משל למלך שמינה אחראי לבנות לו ארמון ואותו ממונה חקק את שמו של המלך בכל חלק וחלק של הבניין וכשראה כך המלך איזה כבוד עשה לו הכניסו לפני ולפנים, כך כאן לומר שבחו של משה שכתב על כל דבר את שמו של השם ולכן קראו להיכנס למשכן. הרמב"ן 2. כתב בכדי לתת שכר על כל חלק וחלק. הספורנו 3. כתב ללמדנו שעשו כל חלק בכוונה לעשות רצון השם. האור החיים 4. תירץ ללמדנו שרב הנסתר על הנגלה מאחר ובכל ציווי של השם יתברך הדברים עמוקים לאין ערוך ולא ניתן לכותבם אלא כפי שמסר להם משה בציווי השם, אך עדיין קשה. **ב.** עוד אמרו חז"ל 5. שכנגד שמונה עשר פעמים שנאמר כאשר צוה השם למשה נתקנו שמונה ברכות בתפילת לחש, וכן כנגד שמונה חוליות שבשדרה, והשאלה מה הקשר בין הנאמר לתפילה, וכן השדרה? **ג.** עוד שאלו הראשונים מדוע בכלי המשכן הספיק פעם לומר שעשו כאשר צוה השם למשה ואילו בבגדי כהונה חזר וכתב על כל בגד בנפרד?

טבעו של אדם:

כאשר נתבונן מטבעו של אדם לחקור ולדרוש ולהבין כל מה שעושה מפני שבוזא את העצמאות שלו וקיומו שאינו דבר שמוכן מאליו אלא חייב לבטא את הבנתו ודעתו בכל מעשיו ומה שנראה בעיניו כפי הבנתו הוא עושה ולא הוא נמנע, ויותר מכך שאוהב להתחכם ולנסות לפעול בכל מיני דרכים כפי חוכמתו להשיג את מבוקשו והדבר בא לידי ביטוי הן בחייו וצרכיו הגשמיים שבגלל תכונה זו פועל פעמים רבות בדרכים עקלקלות ובערמומיות להשיג את מבוקשו ומטרתו, וכן בעבודת השם האדם מתחכם בקיום המצוות ויודע לעגל פינות ולעשות קיצורי דרך כיון שלפי הבנתו אין הדבר מוכרח או יש לו הסבר אחר להימנע ולשנות כפי מצבו וכן על זה הדרך. אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו שזו הדרך הנכשלת, וההיפך הוא הנכון לנהוג במידת התמימות כאשר אמר דוד המלך בתהלים פרק קיט פסוק (א) אֲשֶׁר־י תְּמַיֵּידָךְ הַהִלְלִים בְּתוֹרַת יְקוֹק: הדגיש ההולכים ולא אמר הלומדים כי העיקר הליכות האדם שעובד השם בתמימות כפי שנבאר.

להגיד שבחו של משה שלא שינה ונהג במידת התמימות:

ובזה נבוא לביאור פרשתנו מבואר במדרש **תנחומא** 6. שנכתב בכוונה על כל בגד ובגד כאשר צוה השם למשה מפני שהיו אשר הרהרו אחרי מעשיו של משה שמא עשה הדברים על דעת עצמו והקב"ה כתב בתורה להעיד על מעלתו של משה שכל פרט ופרט שנעשה בציווי השם למשה. ואמנם עדיין קשה למה רק בבגדי כהונה ולא נאמר כך גם בכלי המשכן, **כתב במשיבת נפש** 7. כיון שבכלי המשכן אשר משרת את כלל ישראל לא יעלה על הדעת לזלזל ולשנות ממה שנצטווה, אולם בגדי אהרון ובניו אשר נועדו לכבוד ולתפארת הכוהנים שזה פרטי היה מקום לומר שבזה לא כל כך היית הקפדה ונעשו שינויים מציווי השם יתברך לכן כתבה התורה על כל בגד ובגד שנעשה ללא שום שינוי אלא כרצון השם בהיותו מבטל את דעתו וכל ישותו ועצמאותו כלפי ציווי השם יתברך, ולכן חוזרת התורה להדגיש בכל בגד בנפרד שלא נטעה שזה נעשה רק בגד הראשון או השני אלא בכל בגדי הכוהנים, וזו השלימות שהולך במידת התמימות ואינו משנה דבר לפי הבנתו, **כדכתיב (בראשית כה) ויעקב איש תם ותרגם אונקלוס "ויעקב גבר שלים"**. **וכן כתב הרמב"ן (דברים יח, יג) "תמים הוא השלם בדבר**. והקשר לתפילות ועמוד השידרה היות ונאמר בחז"ל **במסכת זבחים דף פ"ח ע"ב ערכין דף ט"ז ע"א** למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפרשת קרבנות לומר לך מה קרבנות מכפרים אף בגדי כהונה מכפרים, ואפשר שהטעם שבבגדי כהונה יש את הסגולה להשוותן כקרבנות לכפר, מפני שכל בגד ובגד נעשה בתמימות וביטול העצמיות לעשות כרצון השם מבלי לערב בהן עצמיות ודעת האדם, וכנגדן תיקנו חז"ל תפילת שמונה עשרה ברכות שהם תחליף לקורבנות ובגדי כהונה לכפר על האדם בזה שכל כולו עובד השם בתמימות עם כל גופו כמו שכתוב כל עצמותי תאמרנה, ומעין זה כתב התורה **תמימה שמות (פרשת פקודי) פרק לח פסוק כב עיי"ש**.

בדומה לכך נאמר אצל אהרון ללמד שבחו של אהרון שלא שינה מידת התמימות:

בדומה לכך נאמר אצל אהרון וכתב בשו"ת מהרי"ל דיסקין דברי אגדה ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרתיה כאשר צוה ה' את משה (בפרשת בהעלותך במדבר פרק ח פסוק ג), **ופירש רש"י** על הפסוק ויעש אהרן כאשר צוה ה', מלמד שלא שינה. **וקשה מה חידש הרב על אהרן שלא שינה מה שצוה ה', מה שבח יש לו בזה? אך אמרו חז"ל אבן גדולה היתה לפני המנורה שבו הכהן עומד ומטיב, אך אהרן לבדו לא היה צריך לאותו אבן, אלא אפילו היה עומד על הרצפה גם כן יכול להטיב את הנרות, אך שלא לשנות לדורות עמד גם כן על המעלה, והי' גם הוא צריך לשנות להטיב את הנרות, וזהו השבח של אהרן שלא שינה לדורות. עוד כתב המגיד מדובנא בספרו "אהל יעקב" (פרשת בהעלותך) לבאר שלמרות חכמתו של אהרון שיכל לערב שיקול דעתו בעשיית ציווי השם למשה בכל זאת אחז בתמימות לעשות כפי שנצטווה ללא שינוי, וכמו שאמר שלמה המלך החכם מכל אדם אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. והביא על כך משל לשלושה חולים אותה מחלה והלכו לאותו רופא וקיבלו אותה תרופה אלא שהראשון מבין קצת ברפואה והתחכם ולא שמע לרופא ומת, השני תמים לא מבין ועושה מה שאמר הרופא וניצל, והשלישי אמנם פיקח ומבין אך למרות זאת ביטל דעתו לרופא ושמע וניצל וזה מעלתו גדולה יותר כך אהרון ושלמה זהו שבחן. והוסיף הרה"ג א"ל שטיינמן זצ"ל באילת השחר שמות (פרשת פקודי) פרק לט פסוק א ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה ה' את משה. צ"ב למה התורה חוזרת ואומרת כך על**

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

כל דבר שעשו? וי"ל משום שקשה לאנשים לקיים בדיוק כפי הציווי בלי לשנות כלום, ובדרך כלל אנשים עושים בשינוי מועט, וכיון שהם עשו בדיוק כפי שנצטוו התורה מדגישה בכל פרט ופרט שעשו כאשר צוה ה' את משה:

חטא אדם וחווה:

הנה מעלת מידת התמימות היא בזה שהאדם מבטל את העצמיות שלו כלפי הבורא יתברך ואינו מנסה להתחכם בכדי לעשות רצון הבורא יתברך בהיותו יודע ומאמין שהיכן שהשכל של האדם נגמר שם מתחיל עומק חכמת השם בכל תורתו ומצוותיו כך שקצרה דעת האדם מהשיג כוונת הבורא יתברך בכל תורתו ומצוותיו ואין מקום לשכל האדם להיות מעורב בעשיית התורה והמצוות, ובעצם כל חטא אדם הראשון נבע מפיתוי הנחש לאכול מעץ הדעת אשר על ידו יוכלו להבין ולהשכיל בין טוב לרע, כמו שאמר הנחש לחווה בראשית פרק ג פסוק (ה) **כִּי יִדַע אֱלֹהִים כִּי בְּיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקָחוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע**: ויש לשאול ובאמת מדוע נאסר על אדם וחווה עץ הדעת הרי התורה מעידה שלאחר שאכלו בראשית (פרק ג פסוק ז) **וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי עֲרִמָם הֵם וַיִּתְפָּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲלָלִת**: ואם כן מדוע השם יתברך מנע מהם? אולם רצון השם יתברך כמו שצויה לאברהם (פרשת לך לך) פרק יז פסוק א **וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם שְׂדֵי הַתְּהֵיָדָ לְפָנַי וְהָיָה תְּמִים**: ולכן השם יתברך ברא את האדם שילך בתמימות עם השם יתברך שזו דרך עבודת השם, מאחר וכאשר האדם מערב את שכלו בדבר הרי משנה דברים כפי הבנתו וזה מקור כל הכישלון והחטא של אדם וחווה. מעין מצוות לא תוסיפו ולא תגרעו מאחר ואם האדם יגרע או יוסיף לפי שכלו כל התורה תתבטל ותשתנה.

ניסיונות אברהם במידת התמימות:

כמו כן כל ניסיונות אברהם היו לבחון אם הולך בתמים עם השם ואינו מתחכם להבין לפי שכלו והבנתו, כגון ניסיון לך לך אשר לא גילה לו להיכן ללכת אלא בהמשך הדרך יורהו מה לעשות והוא עוזב את ביתו ומולדתו אל הלא נודע באמונה תמימה מבלי להרהר ולנסות להבין את הדבר. כמו כן ניסיון העקידה אשר ציווה השם יתברך נגד השכל והיו שאלות רבות וכאשר מבואר בחז"ל **במסכת סנהדרין דף פט ע"ב** שהשטן ניסה למונעו מכך בטענות שכליות שזה בנו יחידו והקב"ה הבטיח לו שממנו יהיה זרעו ויהיה חילול השם בעולם שכל הזמן דיבר נגד השוחטים בניהם לבודה זרה וכדומא, אבל אברהם עמד ואמר אני בתומי אלך אחרי דברי השם מבלי לחקור ולדרוש. וכן ניסיון הברית מילה שבעצם אינו מבין כיצד נעשה תמים על ידי מעשה הברית כדכתיב התהלך לפניו והיה תמים, אך אברהם למרות שבשכל אין הבנה לדבר מדוע לעשות ברית איזה תועלת יש בדבר לחתוך חתיכה מבשרו ולפגום גופו, אולם קיים הציווי בלי שאלות אלא הלך בתמימות אחר דבר השם זו השלימות. עד שחז"ל 9. אמרו במדרש שכל מה שזכו ישראל לקבל התורה בזכות תמימותו של אברהם.

תמימות רות ואנשי ננוה:

והוסיף דוגמאות נוספות בספר בנין שלם. וכך זכתה רות להקים את בית המלוכה בזכות תמימותה ללכת עם נעמי ללא כל הגיון אנושי ואילו ערפה שפעלה בהגיון נדחתה מעם ישראל אפילו באומות העולם מצויה לעיתים הנהגת תמימות ששכרה בצידה. **וכן אצל אנשי ננוה יונה ג'**. כאשר התעוררו מדברי יונה הנביא וישבו מדרכם הרעה ויאמינו אנשי ננוה באלוקים יונה ג-ה אזי אפילו גזל מריש קורת בניה ובנאו בבירה שילב את הקורה במבנה ארמונו מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו כלומר הורס את כל ארמונו כדי להחזיר לבעלים המקוריים את חפציהם ולא מסתפק בהחזרת דמי החוב וזאת כמובן מתוך הבנה תמימה של הצווי האלוקי בפי יונה הנביא.

נעשה ונשמע:

ובעצם כל מעלת עם ישראל שקיבלו את התורה בזה שהקדימו ואמרו נעשה ונשמע עד שמבואר **במסכת שבת דף דף פח ע"א** אמר רבי אלעזר: בשעה שהקדימו ישראל נעשה ונשמע יצתה בת קול ואמרה להן: מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו? דכתיב ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, ברישא עשי, והדר לשמע. **וכתב בית הלוי שמות (פרשת כי תשא) פרק לא פסוק (יג)** ולכאורה למה לא אמרו כסדר הלשון נשמע ונעשה והרי אי אפשר לעשות מבלי שמקודם ישמעו כדי לידע היאך ומה לעשות? אלא ביאור הדבר שלשון נשמע האמור כאן אין הכוונה על שמיעת האוזן דזה ודאי כבר נכלל בכלל אמרם נעשה דאין מקום לקיים העשיה מבלי שישמע האוזן מקודם, רק פירושו שמיעת הלב והבנת הדברים בעומק, ועל כן אמרו נעשה ונשמע דנעשה הוא קבלה שקיבלו על עצמם לקיים המעשה כפי אשר יהיו מצווים, ואמרו עוד ונשמע דגם יתנו לב ללמוד בדברי תורה להבין עומק הדברים וסודותיהם והפנימיות שבהם.

ההבדל בין ישראל לאומות התמימות או התחכמות:

ולאחר מכן מספרת הגמרא שם על אותו מין שראה את רבא שקוע בלימוד והניח אצבעותיו תחת רגליו ובצבץ דם ולא הרגיש ופנה אליו ואמר לו שאתם עם פזיז שהקדמתם נעשה לפני נשמע בלי לבדוק את יכולתכם לעמוד בדבר ועד עכשיו אתם ממשיכים כך שאינך שם לבך לאצבעותיך. והשיבו רבא בפסוק ממשלי פרק יא פסוק ג **תִּמְתָּ יִשְׂרָאֵל תִּנְחָם וְסִלְף בּוֹגְדִים וְשָׂדִים יִשְׂדָּם**: אנחנו שהולכים בתמימות נאמר תומת ישרים תנחם, אתם שמתחכמים עליכם נאמר וסלף בוגדים ישדם.

ביאור דברי המין ודברי רבא על קבלת התורה: לכאורה אפשר לטעות ולחשוב שיש בכך צדק הרי הקב"ה ברא אותנו לתוך המציאות ויש בנו רצונות רבים אם כן נראה שעלינו לממש ולהגשים רצונות אלו בימינו רווחת האמרה כל אחד והאמת שלו, פעמים רבות משמעותה היא כל אחד והרצונות הפרטיים האינטרסים האישיים והיצרים שלו' במידה מסוימת בכלנו יש נטייה להגשים את עצמנו, ולראות בביצוע רצונותינו מטרה ראשית חלילה, אמנם על גישה זו נאמר בפסוק וסלף בוגדים ישדם, מדוע מכונים האוחזים בגישה זו בוגדים? בגידה היא חוסר נאמנות הגישה שלפיה נוצרנו כדי לממש את רצונותינו יש בה התעלמות מרצון ה' והתכחשות לתורה בגישה זו יש הפניית עורף וחוסר נאמנות לה' ולתורתו ועל כן היא מכונה סלף בוגדים' הנטייה לראות את מטרת החיים בהגשמה של רצונותינו הפרטיים היא הפניית עורף לרצון ה' ולמגמתו בבריאה ועלינו להשתחרר ממנה כאמור, עיקרה של אמירת נעשה ונשמע' הוא שעם היותנו מלאי רצונות שאיפות וחלומות אנו מסוגלים להיות מלאכים שליחים של דבר ה' בעולם זוהי מידת התמימות המבוארת בפסוק תומת ישרים תנחם' שמביא רבא. על תמימות זו נצטוינו בתורה תמים תהיה עם ה' אלוקיך יש להתבונן מהי התמימות שנצטווינו עליה ההשקפה האנושית הפשוטה רואה במידת התמימות טיפשות או נאיביות הנובעת מחוסר התפתחות ודאי שאין זוהי משמעותה של

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מידת התמימות שנצטוונו עליה בגמרא כמבואר שמידת התמימות נובעת ממידה מרוממת נעלה של שלמות כד אמר רבא למין. משמעותה של מידת התמימות היא אפוא ההתנערות מהחשבונות האנושיים הקטנים מנקודת המבט האישית התועלתית על המציאות ודבקות מוחלטת ברצון ה' ההיפך מן ההליכה בתמימות הוא הניסיון לחיות על פי החשבונות האנושיים לחיות חיים המנותקים משם ה'. מלשון הפסוק תמים תהיה עם ה' אלקיך נראה שהתמימות נובעת מהיכולת להיות עם ה' ההימצאות עם ה' המודעות לערך האלוהי של החיים למטרתם העליונה מביאה אותנו להיות תמימים עם ה' אלוהינו. ובעצם המבדיל בין ישראל לשאר האומות שעם ישראל מתאם עצמו לתורה ולזאת הולך בתמימות אחר דבר השם, ואילו האומות רוצים שהתורה תתאים להם. **עוד כתב בית הלוי שמות (פרשת כי תשא) פרק לא פסוק יג** והנה זה האיש הסובר בדעתו שיודע תכלית המכוון במצות הוא עלול יותר להכשל וצריך זריזות ושמירה יתירה בעצמו דלא יטעה לפעמים לילך אחר שכלו להוסיף או לגרוע קצת בהם כפי הבנתו. וכמו שמבואר **במסכת סנהדרין (דף כ"א)** מפני מה לא נתגלו טעמי תורה שהרי שני מקראות נתגלה טעמם ונכשלו בהם גדולי עולם כו' אמר אני ארבה ולא אסור לבי, לאפוקי מי שאינו יודע כלל הטעמים הרי הוא בטוח יותר בעצמו שלא יסור מן דרכי התורה ימין ושמאל אף נטיה קטנה בפרט אחד מן המצוה כיון דאינו יודע טעמה מאומה. וזהו שנתכוונו ישראל אז בעת קבלתם והקדימו נעשה לנשמע, שבתחילה אמרו נעשה קודם השמיעה והכוונה שקיבלו על עצמם העשיה כמי שאין לו שום הבנה כלל ורק מקיים צויו של האדון ושלא לדון בדברים אחר שכלם למען לא ינטו ממנה ימין ושמאל ואחר כך אמרו ונשמע שגם נלמוד חלק זה דהיינו ההבנה אבל אין העשיה תלוי בהבנה. ולמעלה זו כיוונו חז"ל **במסכת חולין (דף ה')** על פסוק (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה' **אלו בני אדם שהם ערומים בדעת כאדם ועושים עצמן כבהמה.**

כל המצוות חוקים נלמד מפרה אדומה:

עוד המשיך בבית הלוי בזה יבואר הפסוק דאמר (במדבר יט) זאת חוקת התורה כו' ויקחו אליך פרה כו' ולכאורה הרי פרה הוא רק מצוה אחת שבתורה ואמאי קרי ליה חוקת התורה, ורק שמפרה יתברר להאדם שאינו יודע מאומה מכל מצות שבתורה וממילא כל התורה חוקה היא, וההסבר לזה שהרי כל המצוות מקושרים ומשולבים אחת לאחת וכולם תלויים זה בזה וכמו שבאדם השפל יש בו רמ"ח אברים ושס"ה גידין וכולם קשורים ותלויים אחד באחד כן המצוות הרמ"ח עשין ושס"ה ל"ית קשורים כאחד והם כולם אחד ואי אפשר לירד לסוף אחת מהם בלא ידיעת כולם וכיון שהגיע לפרה ולא ידע טעמה מוכח ממילא שאינו יודע כולם, ונמצא היוצא מדברינו שפרה אדומה הוא סייג וגדר גדול לאדם המתבונן בשכלו לחקור בטעמי המצוות לבל ישל בהם לדון אחר שכלו ולהרוס ולומר אנכי הרואה לידע טעמם ועל ידי זה יוכל להכשל להוסיף או לגרוע רק צריך לעשות הכל בכל הפרטים כפי מה שקבלנו מרבותינו על פי כללי התורה וההלכה הקבוע בלי נטות מאומה מדברי השו"ע כיון דהוא יודע בעצמו שאינו יודע עומק הדברים, ונמצא שמצות פרה הוא מנגד ממש למעשה העגל והיא סייג וגדר שלא להכשל עוד ברעיונות כאלה לבדות מלבו עבודות ומעשים חדשים שלא נתקבלו מרבותינו הלכה: **וכך אמר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל** בשיחותיו שמסר בגלות שנחאי כל המצוות גם כן הן חוקה ואף שאנו יודעים ומבינים טעם כלשהו למצוות מסויימות מכל מקום בכל מצוה מונחת חכמה כה רבה עד שאי אפשר לצמצם ולהבין את הטעם האמיתי שבכל אחת מהם, וכל מה שאנו מבינים אין זה אלא טיפה מן הים לעומת פנימיות הדברים כי התורה יש לה עומק בלי גבול ותכלית, וכן מצינו בספר החינוך שנתן טעמים לכל המצוות ובידוע שגם לפרה אדומה מצינו כמה טעמים כגון תבוא האם ותקנה צואת בנה, ומכל מקום אמרו חז"ל שאין טעם למצוה זו וזאת ללמד אותנו שאף שמצינו לעתים טעם למצוות עלינו לדעת שכל המצוות אינם אלא חוק.

עשיית המשכן ובגדי כהונה כאשר צוה ה' למשה לתקן חטא העגל שעשו מדעת עצמם:

עוד כתב בית הלוי בזה נבין מה דבפרשת פקודי דעל כל פרט ופרט ועל מעשה ומעשה שעשו במשכן כתוב מפורש כאשר צוה ה' את משה ותיבות הללו כתובים כמעט בכל פסוק ופסוק שבאותה פרשה והלא דבר הוא. רק הענין שמעשה המשכן הרי בא לכפר עליהם על מעשה העגל, וכמו שמבואר במדרש רבה פרשה ויקהל (מח ו) חטאו בנוזמים דכתיב פרקו נזמי הזהב ובנוזמים נתרצה להם הביאו חח ונוזם (שמות לה), וכיון שעיקר חטאם בעגל היה מה שרצו להתחכם מעצמם לעשות על פי ידיעתם וחכמתם מעשה אשר לא נצטוו עליו, ולזה במעשה המשכן שבא לכפר נאמר על כל אשר עשו כאשר צוה ה', כלומר שהגם שבצאלא היה יודע לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ והיה יודע רמזים וסודות במלאכתו עם כל זה במלאכתו היה כל כוונתם רק כאשר צוה ה' ונתכוונו רק לעשות ציווי ורצונו יתברך לא משום שהשכל של עצמם מחייבם לעשות כן, וזהו שכיפר להם על חטא העגל:

גלות ספרד בגלות חוסר מידת התמימות:

כתב בשו"ת זכרון יהודה סימן צא עסק בנו של הרא"ש זצ"ל בשאלה מדוע הגלות מתגברת עלינו בכל יום ובמיוחד מהו הטעם שהתרגשה הצרה הנוראה של גלות ספרד וכתב שם כי הסיבה הראשית לכל זה הוא חוסר הקיום המוחלט של הציווי תמים תהיה עם ה' אלוהיך עוון זה מונע את הגאולה ומגביר את צרות הגלות אשר בעוכרנו.

בזכות מידת התמימות זוכה לעושר:

מבואר במסכת בבא מציעא דף לה ע"א ומאי שנא ליה דמהימן ליה למלוה, ומאי שנא מלוה דלא מהימן ליה ללוה? - לוח מקיים ביה במלוה תמות ישרים תנחם, מלוה מקיים ביה בלוה וסלף בוגדים ישדם. ביאורו שיש הבדל בין המלוה ללוה בנאמנות שהלוה מאמין למלוה ואילו המלוה אינו מאמין ללוה ומבארת הגמרא טעם הדבר היות והמלוה עשיר שיש לו כסף להלוות בהכרח שהוא מתקיים בו תומת ישרים תנחם כיון שהולך בתמימות השם בעזרו, ואילו הלוה שמצבו הכלכלי קשה כנראה סלף בוגדים ישדם כיון שהוא מתחכם ואינו הולך בתום ויושר לכן הוא עני ואינו נאמן.

אמונת חכמים תמימה:

מספרת הגמרא במסכת פסחים דף מ"ב למקומם של בני פפוניא הזדמן רב מתנה ודרש בפניהם בהלכות הפסח בין השאר הזכיר הלכה מהלכות אפית מצות הדורשת להשתמש לאפית מצות במים שלנו כוונת הרב היתה בוודאי למים שנשאבו לפנות ערב ולנו במשך הלילה בכלים שאובים, אך בני פפוניא טעו בהבנת הדברים וסברו שהבטוי שלנו היינו בטוי של שייכות

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מים השייכים לנו לרב וביתו, ולכן בבוקר יום המחרת התיצבו כולם כאיש אחד מצוידים במכלי מים ריקים כדי לקבל מהרב את מי האפיה איש מהם לא העלה בדעתו לערער על דרישת הרב ולהרהר בלבו או לאזני חבריו כיצד יתכן הדבר שבמשך עשרות שנים אפיו מצות כמנהג כל בית ישראל ולפתע מגיע רב אורח ומשנה סדרי בראשית וכי הם חבורת גרים או בעלי תשובה זה מקרוב, בכל זאת באו בני פפוניא פעלו בתמימות "ככל אשר יורוך".

מעשה שהובא בספר פניני דברי יאשיהו פינטו.

מעשה שהיה באחד הצדיקים, שנגלה לו בחלום חזיון הלילה, כי על שני אנשים העולם מתקיים. שאל: מי הם השניים? אמרו לו: האחד מתפלל בבית- כנסת פלוני, והאחר בבית- כנסת פלוני. והיכן קובעים את מקומם? הוסיף לשאול. השיבו לו: זה עומד בזווית זו ומתפלל וזה עומדת בזווית זו ומתפלל. ביום שבת קודש, הועיד פעמיו לאחד מבתי- הכנסת שנאמרו לו במחזה, נתן את עיניו בקרן זווית, וראה איש פשוט לבוש בפשטות, עומד ומתפלל בפשטות גדולה. חשב, בוודאי איש זה אחד מל"ו צדיקים נסתרים שבדור, ובתוך סידורו התמים למראה, שסתתרים שמות קדושים, כוונות וייחודים. קרב אליו בלאט, ומה מאוד נדהם כשראה שהאיש מתפלל תפילה שמה עשרה של חול... כשהפסיע לאחוריו, ניגש אליו: אמור נא רחימאי, הלא שבת היום, ומדוע תתפלל תפילה של חול? השיב האיש: אוהב אני מאוד את השבת ומשתוקק לעשות למענה כל שביכולתי, על כן מתפלל אני תפילה של חול שהיא יותר ארוכה ויש בה תשע עשרה ברכות. ביום ראשון פנה הצדיק לבית- הכנסת השני, נתן עיניו בקרן זווית, ושוב ראה איש פשוט לבוש בפשטות, עומד ומתפלל בפשטות גדולה. חשב, בוודאי איש זה אחד מל"ו צדיקים נסתרים שבדור, ובתוך סידורו התמים, יש שמות קדושים וייחודים עליונים. קרב אליו בלאט, ומה מאוד נדהם כשראה שהאיש מתפלל תפילה שבת קודש. כשהפסיע לאחוריו, ניגש אליו: אמור נא אהובי, הלא יום חול היום, ומדוע תתפלל תפילה של שבת? השיב האיש: אוהב אני עד מאוד את הקב"ה ומשתוקק לעשות למענו כל שביכולתי. כיוון שראיתי שתיקנו אנשי כנסת הגדולה תפילה מיוחדת זו ליום השבת שהוא היום הנבחר מכל הימים, החלטתי להעניק לקב"ה בכל יום תפילה שכזאת, לעשות נחת רוח לבורא יתברך! נתן הצדיק אל ליבו את מה שהראוהו משמים, והבין שהעיקר הנרצה והאהוב לפני ה' הוא התמימות, וכשם שאמרו (ברכות ח'): אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכווין ליבו לשמים. ופירשו צדיקים: לא כשם שסבורים העולם ש"בלבד שיכווין ליבו לשמים" נסוב על הממעט, כי הממעט יכוון ליבו לשמים בדרך כלל.

בזכות מידת התמימות נולד מרן הרב ש"ך זצ"ל:

בקהילה קטנה באירופה לפני מלחמת העולם הראשונה חיה אשה צדקנית עשרה ילדים היו לה בשעה שהיתה בהריון של אחד מילדיה חל בו סיבוך כלשהו והרופאים יעצו לה לבצע הפלה חלילה וחס הצדקנית הזו לא עשתה חשבונות ולא שמעה בקול הרופאים אלא הלכה בתמימות עם בוראה ולבסוף נולד לה בסייעתא דשמיא בן נוסף בריא ושלם לא עברו שנים רבות והגיעו ימי הזעם ימי שואת אירופה ושמונה מתוך ילדיה עלו על המוקד על קידוש שמו יתברך ורק שנים מילדיה נותרו לפליטה בן ובת הבן שנתר היה הוא אותו אחד שאמו התעקשה להולידו למרות תחזיות הרופאים והנה מכל בניה דוקא הוא ניצל דוקא הוא היה זה שהשאיר שם ושארית למשפחה עד כאן כשלעצמו מדובר בסיפור מרגש אבל כאן מגיע הפרט היותר מרגש בסיפור אותו בן שנתר לפליטה היה לא אחר מאשר מאור דורנו רבן של כל בני הגולה מרן הרב שך זצ"ל בשעת מעשה לא ידעה אמו הצדקנית שהיא נושאת בקרבה את גדול הדור הבא אך כל מה שנדרש ממנה היה ללכת בתמימות ולא לשים את ליבה לעצות הרופאים ורק מפני שהיא נהגה בתמימות עם הקב"ה ולא עשתה חשבונות היא זיכתה את העולם כולו במאור הדור מרן הרב שך זצ"ל זאת היא כוחה של תמימות.

מוסר השכל:

למדנו מפרשתנו עד כמה חייב האדם לקנות את מידת התמימות אלא שיש שני חלקים במידה זו יש תמימות באמונה ויש תמימות בביטחון על מאורעות חיי האדם, ובפרשתנו נדבר על מידת התמימות בקיום התורה והמצוות ובאורח חיי האדם שרצון השם יתברך שהאדם ילך בתום כאשר ציוה לאברהם אבינו התהלך לפי והיה תמים וביאור שאין לאדם להתחכם לקיים את התורה והמצוות כפי הבנתו ולשנות ולחפש קצורי דרך בעבודת שם, וכן להנהיג את אורח חייו בערמומיות ובדרך עקלקלות להשיג את מבוקשו, בהיות וכאשר האדם רוצה לעשות הכל לפי הבנתו הרי מובטח לו הכישלון כמו שטעה שלמה המלך והרבה לו סוסים וכסף או כרבי ישמעאל שהתיר לעצמו לקרוא לאור הנה מפני שבטח בעצמו שלא ונכשל, ובעצם זה כל כישלון אדם וחיה שרצו להבין ולהשכיל, אולם השם יתברך ציוה את אברהם וזרעו אחריו ללכת בתמימות ואבקע עמד בכל הניסיונות שהלך בציוי השם ללא נודע ועשה ברית בלי להבין ועקד בנו נגד כל עבודתו והבטחת השם ובזכות תמימותו זכינו לקבל התורה וזכו עם ישראל לדרגת נעשה ונשמע וקבלו על עצמם קיום התורה והמצוות גם אם לא יבינו וזה השבח של עם ישראל להבדיל מהאומות שרוצים שהתורה תתאים לאורח חייהם, וכל ההולך במידת התמימות זוכה שהשם עימו וזכה להצלחה וניצול מגזרות רעות, וכך הדבר באמונת חכמים כאשר הולך בתמימות זוכה לישועות, יעזור השם שנזכה לקנות את מידת התמימות לעשות רצון השם בעבודתנו ואורח חיינו וזכה לגאולה בקרוב בחסד וברחמים אמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

מקורות:

1. ויקרא רבה (וילנא) (פרשת ויקרא) פרשה א סימן ז. וכן הוא במדרש הגדול שמות (פרשת פקודי) פרק מ פסוק לח רבי שמואל בר נחמני אומר מפני מה כתוב על כל דבר ודבר כאשר צוה ה' את משה? משל למלך בשר ודם שהיה לו אפטרופוס וצוהו לבנות לו פלטורין עמד אפטרופוס ובנה לו פלטורין גדולים ושכללה ותיקנה ביותר וכתב על כל מקום ומקום שם המלך. כיון שהשלימו כנס המלך וראה אותו וערב לו ביותר, אמר כל הכבוד הזה עשה לי אפטרופוס שלי וחקק שמי על כל מקום ומקום ואני בפנים והוא בחוץ קראו לו ויבוא, כך משה רבינו כשהשלים כל עבודת המשכן וכתב על כל פרשה ופרשה כאשר צוה ה' את משה נגלה הקדוש ברוך הוא והשרה שכינתו בו וראה אותו וערב לו, כענין שנאמר וערב לו, כענין שהשלים מנחת יחודה וירושלם (מלאכי ג, ד), אמר כל הכבוד הזה עשה לי בן עמרם והוא בחוץ ראוי לו ליכנס למחיצה שלי ולהסתופף בצל שכינתי, מיד ויקרא אל משה. והוסיף המהרש"א [מהדורה בתרא] מסכת שבת דף פט ע"א גמ' א"ל הקדוש ברוך הוא למשה הואיל ומעטתה עצמך תקרא על שמך שני זכרו תורת משה וגוי. יש לפרש הענין ע"פ מדרשי ללקוט פי' ויקרא מה כתיב למעלה מן הענין פי' המשכן כאשר צוה ה' את משה וגוי משל למלך שצוה את עבדיו לעשות לו פלטורין על כל דבר שהיה בונה היה כותב עליו שמו של מלך כו' אמר המלך כל הכבוד עשה לי עבדי ואני מבפנים והוא מבחוץ קראו לו שיכנס לפני כן משה על כל דבר שהיה בונה היה כותב עליו כאשר צוה ה' את משה אמר הקדוש ברוך הוא כל הכבוד הזה עשה לי משה ואני מבפנים

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד* בתי הוראה* שרותי דת* רישום נישואין* כשרות* מקואות* עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

והוא מבחין קראו לו שיכנס לפניך לפיכך ויקרא אל משה כו' שהענין הוא לדעת כי אדם אחר לא היה המלך מניח אותו לידך לפנים לחדר שהמלך שורה בו שלא יתגאה לומר שהוא שוה למלך וליקח גדולה לעצמו משא"כ לזה האיש שרואה המלך בן שמשפיל עצמו שלא ליקח שורה לעצמו כלל רק תולה כל הכבוד במלך אין חושש המלך כלום ומניחו לילך לחדרו ממש וכן משה שתלה כל הכבוד וגדולה בהש"י וכתב כאשר צוה ה' את משה לכן קראו אותו הקדוש ברוך הוא לחדרו וזה יכול להיות כוונת המדרש סוף פ' כי תשא כתוב לך התחילו המלאכים לומר אתה נותן רשות למשה שיכתוב מה שהוא מבקש שאמר לישראל אני הוא שנתתי לכם התורה אני שכתבתי ונתתי אמר הקדוש ברוך הוא ח"ו שמשא עושה הדבר הזה ואפי' עושה נאמן הוא שנתאמר בכל ביתי נאמן הוא את העולם נתקשה במדרש זה ולדידי מיושב שאמר ח"ו שמשא עושה דבר זה לכתוב מה שהוא מבקש ואפילו עושה בענין שהוסיף יום אחד ושיבר הלוחות אין לחוש שיכתוב עמו תולדות הגדולה לעצמו לומר אני נתתי התורה וכתבתי כי נאמן הוא שנתאמר בכל ביתי נאמן הוא ר"ל בכל בנין ביתו שהוא המשכן היה נאמן וכתב כאשר צוה ה' את משה לא תלה הכבוד לעצמו רק לי להש"י דהיינו נאמן שאין מבקש של אחרים אפילו כבוד של אחרים אין לחוש שיכתוב מה שהוא מבקש כדי לומר אני הוא שנתתי התורה וזה הענין הגמרא מאחר שמעטת עצמך ואמרת מי אני שיתן לי התורה לכן אקרא התורה על שמך כי אין לי חשש אם אקרא על שמך שתתגאה ותתפאר עצמך אני הוא שכתבתי ונתתי התורה כי אני רואה מדת ענוה לך שמיעטת עצמך ממלתא אין לי לחוש כלל וזה כוונת המדרש רבה פ' תצוה ואתה הקרב אליך הרע למשה א"ל הקדוש ברוך הוא תורה היתה שלי ונתתיה לך כו' ר"ל היה רע בעיני משה על גדולת אהרן א"ל הקדוש ברוך הוא תורה היתה שלי ונתתיה לך לקרוא התורה על שמך כאילו היא שלך ומאיזה טעם עשית זאת אלא בשביל מדת ענוה שבך ואיך עשיתי מדת הגאווה אצלך וק"ל ועי' בפרק כל כתבי מ"ש שם:

2. **רבינו שמואל (פרשת ויקהל) פרק לו פסוק ח** והנה לא הזכיר במשכן וכל כליו כאשר צוה ה' את משה, אבל באלה הפקודים בבגדי כהונה יזכיר כן בכל דבר ודבר. והטעם, כי כלל מלאכת המשכן בפסוק שאמר בסוף (להלן לו כב) ובצלאל בן אורי בן חור עשה את כל אשר צוה ה' את משה. ואולי היה זה מפני שניו הסדר, כמו שהזכירו רבותינו (ברכות נה א). ועל הכלל כל זה דרך חבה ודרך מעלה, לומר כי חפץ השם במלאכה ומזכיר אותה בתורתו פעמים רבות להרבות שכר לעוסקים בה, כענין מה שאמרו במדרש יפה שיחת עבדי אבות לפני הקדוש ברוך הוא מתורתם של בניו, שהרי פרשתו של אליעזר שנים ושלשה דפין היא:

3. **פרשתו שמואל (פרשת פקודי) פרק לו פסוק יט** (ה) קדוש ברוך הוא ששעו האומנים היתה כוננת לפניה רצון האל יתברך שצוה זה למשה: **וכ"כ באור החיים שמואל (פרשת פקודי) פרק לו פסוק יט** וטעם כפל הדבר בכל פרט ופרט להראות שכל פרט הוא חשוב מצוה בפני עצמו וראוי ליאמר עליו לבדו צוה ה' את משה:

4. **אור החיים שמואל (פרשת פקודי) פרק לו פסוק א** עוד נראה לפי מה שקדם לנו כי אין לך מצוה שאין בה פרטי ההשכלה ולא נכתב בתורה אלא מיעוט כמאמר ר' יוחנן בהניקין (גיטין ס"ב) ומלבד זה יש בכל מעשה ממועשה המשכן מושכל, והוא פנימיות הדברים ואלה יעשו ככוונת הלב ובשכלות הנעלם ויעשו דבר במינו כידוע ליודעי דעת והבנין, והוא מה שרמזה התורה בכל פרט ופרט כאשר צוה ה' את משה פירוש בעל פה ואינו מפורש בתורה לצד יקרת הדבר, ואשכילך כי המתכתב הוא מבחינת המופעל והמושכל מושלל מהתקבל מקצתו בבחינת ההפעל ומקצתו גם מבחינת הנדבר כי חרוק הוא בב' הדרגות, וקצת רמז ה' בנפעל נראה ואינו נראה בסוד צורת האותיות וטעמיהם ועטרות שעל ראשיהם התגין ומעשיהם בחינת מחשבה יקראו ונגלה למשה בסיני פלאי פלאות, וזה ולמד מדרשת ר' עקיבא (סנהדרין ק"ו) ג' מאות הלכות בעליונו של למ"ד, המה ראו מעשה ה', והודיע הכתוב כי עשאוהו כאשר צוה ה' את משה ככל נפלאות אשר יכוין עליהם: **וכ"כ הבעל שם טוב שמואל פרשת פקודי אות א**. אלה פקודי המשכן וגו'. יש להבין בפרשה זו שנאמר בפרטות בכל מעשה ומעשה שעשו במשכן וכלים נאמר בכל אחד שעשו כאשר צוה ה' את משה, דקשה למה לו לפרוט בכל אחד, הו' לו לומר באחרונה דרך כלל ויעשו כאשר צוה וגו', אלא התורה רמזה לנו רמז מוסר בכללות עבודת ה' יתברך ועשיית המצוות, הן שופר וסוכה ופסח ותפילין וכיוצא, יש בכל אחד מהם חכמה ורעותא שהוא המחשבה, וכוונת המצוה והתפילה הוא רבה ונורא, ולא כם אדם גם מבני עלייה יודעים חלק אחד מאלפי חלקים, שכוונת אנשי כנסת הגדולה ככוונת התפילה, והוא הדין בכונת המצוות, ובאמת צורך גדול יש לכל אחד מישראל בכל אחד מן שלש בחינות הנ"ל, כי מן מעשה המצוות נעשה לבוש לנשמה בגן עדן התחתון, ומן כוונת המצוות נעשה לבוש לנשמה בגן עדן העליון, לכך עצה היעוצה, לכלול את עצמו וכוונתו, הן בתפילה והן במצוה, או בכונת אכילתו בחול, ומכל שכן בשבת בשלש סעודות דשבת, ישתף כוונתו (ב) עם שאר שלומי אמוני ישראל, היודעין כוונת התפילה והמצוה, ועל סוד כוונת אנשי כנסת הגדולה, וכיוצא בזה, וזה סוד שכתב האר"י קודם תפילה צריך לומר ואהבת לרעך כמוך, לקיים מצוה עשה זו כדי שיוכל כוונתו ותפילתו עם היודעים ליחד מדות העליונות, ודי בזה, והנה עשיית המשכן היה הכוונה שיהיה מחשבתו (ג) על מלאכת המשכן העליון, וכמו שנאמר הוקם המשכן ודרשו (תנחומא נשא י"ח) כי בהקמת המשכן למטה הוקם למעלה, והיינו על ידי המחשבה והכוונה שעשו באיברים הנגלים למטה בגשמי, ומחשבתו היה ברוחני לבנות משכן העליון שהוא סוד בריאת שמים וארץ וכל העולמות, ולאו כל מוחא סביל דא, לכן בכל פעולה ופעולה של כלי המשכן אמרו בפירוש שאנו עושים על הכוונה שצוה ה' את משה, והוא על דרך שאנו אומרים קודם עשיית כל מצוה והיה נועם וכו': (בן פורת יוסף בהקדמה דף ח' ודף ט' ע"ש)

5. **ירושלמי ברכות פ"ד ה"ג, וכן ויקרא רבה (וילנא) (פרשת ויקרא) פרשה א סימן ח** א"ר שמואל בר נחמן בשם רבי נתן שמונה עשר צוויים כתוב בפרשת משכן כנגד י"ח חוליות שבשדרה וכנגד קבעו חכמים י"ח ברכות שבתפלה כנגד י"ח הצורות שבקריאת שמע וכנגד י"ח הזכרות (תהלים עט) שבהבו לה' בני אלים. **וכן באוצר מדרשים (איוזבטיון) שלשה וארבעה עמוד תקמא** שמונה עשר (ס"ח) כאשר צוה ה' את משה שבאלה פקודי המשכן שמונה עשר פעמים, כנגד שמונה עשרה ברכות שבתפלה, לומר לך שהתפלה במקום עבודה היא, וכנגד י"ח חוליות שבשדרה, לקיים מה שנאמר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך (תהלים ל"ה).

6. **מדרש תנחומא (ורשא) פרשת פקודי סימן יא** ולמה כתיב כאן כמה פעמים כאשר צוה ה' את משה: לפי שהרהרו ישראל אחרי משה בשעה שהיו מעמידין המשכן ולא היה עומד אמרו שמא דבר קל אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לעשות לו במשכן ומשה מעצמו הכניסנו בכל הטורח הזה לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא הואיל והרהרתם אחרי אחריו הרנין כותב שמי על כל דבר ודבר שצוה ה' את משה כתיב כאשר צוה ה' את משה בכל פעם ופעם, אמר הקדוש ברוך הוא אם בקש אדם להרהר אחרי משה יהרהר אחרי שאני אמרתי לו כל זאת ושעשו לי המשכן.

7. **משיבת נפש שמואל (פרשת פקודי) פרק לו פסוק כא** עוד יש לתמוה בשפ' ויקהל גבי מלאכת המשכן כל מה שנעשה שם פ' לומר שנעשה כאשר צוה השם את משה, ובפי' זו גבש עשיית בגדי כהונה נאמר על כל עשייה והשייה כאשר צוה ה' את משה. וילל שבמלאכת המשכן אין כל כך שבח לבצלאל ואחילאב שטרחו לעשות בתכלית הבהרתם כאשר נצטוו, כי פאר יופי וכבוד המעשה שהיה לכל ישראל שחשבו שורה כמו שנאמר בשבח המלך מי זאת עזרה מן המדבר ועדות לכל באי עולם, אכן בבגדי כהונה שהם לכבוד אהרן ובניו לבד שנאמר בהם לכבוד ולתפארת באולי לא ידקדוקו כ"כ בעשייתם מאחר שהיו ישראלים, או אפילו יקנאו בהם ולא ישגיחו לכוון בא הכתוב להודיע שברוך שעשו בעיון ודקדוק כאשר צוה משה. ואח"כ בהקמת המשכן אמר ג"כ גבי כל עשייה ועשייה כאשר צוה השם את משה, כאשר אמר ה' אל משה. ותדע שלא כתב כאשר צוה ה' אותו, כי משה לא עשה שום מעשה וברצון השי"ת נעשה ע"פ הנס, והבן.

8. **עוד כתב המגיד מדובנא בספרו "אהלי יעקב" (פרשת בהעלותך) על הפסוק:** ויעש כן אהרן אל מול פני המזרח העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה, להגיד שבו של אהרן שלא שינה. ולבוא אל הביאור נזכיר מאמר המדרש (יש חקת) אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, אמר שלמה חקתי ופשפשתי כל התורה ומצאתי בה טעם, כיון שהעניתי לפרשת פרה אדומה אמר, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. דע, כי כבר נתבאר מפי סופרים ומפי ספרים שאין לחקור ולבקש טעמים על מצוות השם יתברך רק התורה באמונה בשלמה באמרו (תהלים קיט) כי מצותיך אמונה, ונאמר (שם ק"א) ראשית חכמה יראת ה', ושלמה המלך ע"ה אמר (משלי ג') אל תהי חכם בעיניך ירא את ה' וסור מרע. ומה לך להתחכם ולבקש טעמים על המצוות. וזהו (שם) (תהלים קיט) דרך אמונה בחרתי משפטך שוית, היינו גם המפשטים שיש בחכ"ל לחקור טעמים אני מושה את כל המצוות לך אחד הורף ונתרפא. וכי' משל לשלשה אנשים חילים במחלה אחת, ונתן להם הרופא טעמים שישם שלוש שישם. האחד לא חקר מאומה ועושה ככל אשר צוה ה' והוא ונתרפא. השני היה קצת בקי ברפואות חכמים ויחקור בשכלו בעניני הרפואה, והדברים אשר לא הבין היה זורה אותם הלאה ומת מחולו, השלישי היה כמו השני הנ"ל אבל היה יודע כי הרופא הוא יותר בקי והוא אומן חכם מאד, לכן גמר אומר בלבד, גם כי אנכי אחקור ואתבונן ולא אבין כמה דברים, אני סומך עצמי על הרופא ועל חכמתו כי רבה היא, וזוהי לא הזיק לעצמו כל מאומה בחקירתו. כן איש ההמוני מקיים המצוות בשלמות בלי חקירה כלל, אבל החכם החוקר בכל פרט נקל אליו לעבור על אשר לא ידע, אבל אם מקדים לעצמו האמונה בגודל אלהותו וחכמתו יתברך לאין תכלית אינו נופל ע"י חקירתו. הוא הדבר שלמה המלך ע"ה כי הוא חשב שתועיל אליו חכמתו אל קיום התורה אשר באמת כי אמר אביו החסיד ע"ה (תהלים קיט) "חבניני" וצאתה ורדתך ושמרתה "בכל לב" (כלומר שבהבנת שמירת מצוות יעידוך אותי בשמירת מצוות התורה בכל לב), ואמר כל זה נאמר בתחמה, אמרתי אחכמה בעניני התורה, והיה זה סבה אל ההיפך על ידי זה היא רחוקה ממני יותר מהזולת הבלתי חוקר מאומה, כי ע"י חקירתו שפט ואמר אני ארבה ולא אסור. וכן חקר במשפטים והתבונן בהם עד נקודת האמת אבל כאשר הגיע לפרשת פרה אדומה, וחקר על כל הצדדים ולא מצא בשכלו טעם מספיק, זה היה לו אות נאמן כי תורת ה' היא נשגבה מבנית אנוש ואין לאדם לחקור על מצוותיה, רק לקיים מאמר אביו החסיד כל מצוותיך אמונה. וזה שאמר להגיד שבו של אהרן שלא שינה על דרך משל כן האיש החמוני משה שאינו משנה אין בזה חידוש כי חלק אלו בחכו לחקור. אמנם אהרן היה לבו לב חכם והיה משכיל מאד, ועם כל זה היאן בחקירה ולא שינה כל מאומה עכ"ל.

9. **מדרש משלי (בובר) משלי פרק יט פסוק א:** טוב רש הולך בתומו מעקש (דרכים) [שפתיו] והוא כסיל. כל מי שהולך בתומו בעוה"ז לפני בוראו, עתיד להנצל מדינה של יגהנה לעתיד לבא, שכן מצוינו בנח שמתוך שהלך בתומו נקרא צדיק, שנאמר נח איש צדיק תמים (בראשית ו ט), וכן מצוינו באברהם שהלך [בתום נקרא] תם, שנאמר התהלך לפני והיה תמים (בראשית יז א) וזה לקנות שמים וארץ, [שנאמר ברוך אברהם לאל עליון קונה שמים וארץ (שם/בראשית/יד יט)], שמים, שזכו בניו להנחיל את התורה שנתנה מן השמים. וארץ, שזכו בניו לפרות ולרבות כעפר הארץ, וכל כך למה, בשביל תמימות שהיתה בו.